

Verslag DO Brainportaanpak netcongestie 7-5-2026

Aanwezigen:

5.1.2.e	(vz)	MRE
5.1.2.e		MRE
5.1.2.e		EZK
5.1.2.e		EZK
5.1.2.e		PNB
5.1.2.e		TenneT
5.1.2.e		Enexis
5.1.2.e		BPD
5.1.2.e		Eindhoven
5.1.2.e	5.1.2.e	Helmond
5.1.2.e	(EZK) vervangt	5.1.2.e (EZK).
5.1.2.e	(TenneT) en	5.1.2.e 5.1.2.e (HEL) zijn voor het eerst aanwezig en stellen zich voor.

Belangrijkste conclusies en aandachtspunten

Rijk (EZK), regio (MRE, BPD, EHV, HEL) en netbeheerders (TenneT, Enexis):

- constateren een nog zorgwekkender en urgenter beeld sinds het vorige DO op 6 maart jl., o.a. gebaseerd op recente boodschap Enexis dat twee verzorgingsgebieden in de Brainport per 1 juli a.s. te maken krijgen met een aansluitpauze. In totaal hebben 8 van de 10 verzorgingsgebieden¹ kritieke netdelen van Enexis of krijgen tot 2033 - 2036 (IBN van deelnet Noordooost-Brabant) geen vermogen van TenneT.
- herbevestigen nationaal belang Brainport en de kabinetsprioriteit voor de Rijk-regio afspraken in Beethoven, waarin Rijk en regio gezamenlijk forse afspraken en (resultaat)-verplichtingen zijn aangegaan. Beethoven is de 'ticket to ride' om nationaal prioriteit te kunnen geven aan een crisisaanpak van netcongestie in de Brainport. Dit onderwerp wordt daarom prominent geagendeerd bij het a.s. BO Brainport van 27 mei;
- onderschrijven dat voor de nieuwe aanpak strakke afspraken nodig zijn wat per onderdeel nodig is van elke partij (inclusief regierollen), waarbij op meerdere onderdelen een grotere, proactieve en meedenkende rol van EZK nodig is. EZK is daartoe bereid;
- onderschrijven opnieuw dat de crisisaanpak voor de Brainport onderdeel uitmaakt van de Brabantse Aanpak Netcongestie (BAN). PNB geeft aan dat het zelf de regie wil houden in de BAN. PNB onderstreept daarbij belang van samenwerking met alle partners, inclusief behoefte aan snelle actie van het Rijk (incl. kennis, instrumentaria, middelen);
- onderschrijven commitment Rijk en Regio om vanuit kabinetsprioriteit Beethoven zowel vanuit Rijk als binnen de BAN prioriteit te geven aan de opgave in de Brainport, met in eerste instantie de meest urgente verzorgingsgebieden Helmond-Zuid en Eindhoven-West, en deze aanpak vervolgens op te schalen naar de andere kritieke netdelen in de regio, elders in provincie en land. Hier is ook in BBOE draagvlak voor;
- begrijpen dat de positie van netbeheerders complex is, dat capaciteit (zowel qua energie, mensen als middelen) maar één keer gealloceerd kan worden en dat het goed organiseren langs deze lijn voor netbeheerders een ingewikkelde puzzel is. De netbeheerders zijn daarom gebaat bij een duidelijke koers en prioritering binnen de nationale opgave vanuit Rijk en Regio die politiek-bestuurlijk wordt bevestigd, zodat de netbeheerders zich naar kunnen voegen;
- willen z.s.m. versnelling bereiken parallel aan en in samenhang met de reguliere aanpakken en gremia, bijvoorbeeld door concrete oplossingen die zeer snel uitgerold zouden kunnen worden (e.g. voorbeeld batterijpakketten casus woningbouw Helmond);
- constateren dat kortetermijnoplossingen voor de opgave van netcongestie in de Brainport minimaal honderden miljoenen euro's zal kosten en dat deze afwegingen zo snel mogelijk op tafel moeten komen. Bestuurders Regio hebben behoefte aan het uitspreken van bereidheid door verantwoordelijken om deze benodigde investeringen te doen;
- staan stil bij de ontwikkelingen en overwegingen m.b.t. het prioriteringskader van ACM;
- zien belang en noodzaak voor samenhangende crisisaanpak met Rijk, regio en netbeheerders, waarbij expertise en ervaringen vanuit alle partijen, BIC Noord en andere

¹ De twee hoogspanningsstations die niet kritiek zijn en waar wel vermogen beschikbaar kan komen zijn Best en Eindhoven-Zuid.

landsdelen (incl. FGU-aanpak) worden benut om de 'gereedheidskist' zo goed mogelijk te vullen;

- zorgen gezamenlijk voor een concreet maatregelenpakket inclusief een overzicht van de problematiek, mogelijke mitigerende maatregelen, instrumenten, prijskaartjes, kosten-batenanalyse en andere relevante onderdelen; met een eerste uitwerking en zo spoedig mogelijke toepassing van maatregelen voor de twee verzorgingsgebieden op code rood (Helmond-Zuid en Eindhoven-West); en een doorkijk naar de andere kritieke netdelen;
- signaleren diverse knelpunten waaronder vergunningentrajecten (e.g. flexoplossingen, middenspanningsstations) en stikstof, en onderschrijven dat ook verstrekkende oplossingen voor deze knelpunten overwogen moeten worden om versnelling te bereiken;
- nemen kennis van kabinetspositie m.b.t EU-voorstel voor stikstofuitzondering energie-infra/verbindingen en de mogelijke toevoeging waterstof aan dit EU-voorstel, en horen oproep om lobbytrajecten richting EP te steunen voor toevoegen van batterijen en gasturbines aan deze uitzondering.

Afspraken en acties

Alle partijen spreken mede op basis van bovenstaande het volgende af:

- MRE neemt regie om vóór het BO Brainport te zorgen voor een aangescherpte concept opdrachtformulering voor de crisisaanpak en het maatregelenpakket en deze af te stemmen met Rijk, Regio en netbeheerders. De conclusies uit dit DO vormen de basis. De belangrijkste elementen hiervan worden zo gedragen mogelijk bestuurlijk ingebracht bij het BO Brainport van 27 mei.
- MRE neemt regie op het organiseren van de benodigde werksessies op de primaire werksporen om vóór deze zomer een concreet concept maatregelenpakket gereed te hebben, inclusief oplossingsrichtingen en voorstellen voor maatregelen voor de verzorgingsgebieden op code rood (Eindhoven-West en Helmond-Zuid) en een eerste beeld van de benodigde (investerings)middelen.
- Het eerstvolgende DO wordt gepland in de laatste week van juni. Tijdens dit DO wordt het conceptvoorstel voor het maatregelenpakket voorgelegd. De stukken voor dit DO worden meerdere werkdagen vooraf aangeleverd.
- Uiterlijk september wordt het maatregelenpakket definitief gemaakt en geconcretiseerd op basis van de bijbehorende rollen en verantwoordelijkheden, financiële implicaties, etc. Bij het BO Brainport van 12 oktober worden verdere (financiële) besluiten genomen o.b.v. dit maatregelenpakket.
- Iedere partij neemt zijn verantwoordelijkheid en zorgt voor de benodigde capaciteit, kennis en kunde. MRE, EHV en HEL hebben €1,2 mln. aan werkbudget vrijgemaakt. Voor de andere partijen mag werkbudget geen belemmerende factor zijn. Er wordt z.s.m. onder regie van de MRE een gezamenlijk projectteam opgezet met deelnemers van alle bij het DO betrokken stakeholders, dat minimaal de komende zes weken intensief werkt aan het maatregelenpakket.
- BPD werkt met het bedrijfsleven door aan concrete oplossingen die op (zeer) korte termijn geïmplementeerd kunnen worden. Bijbehorende financiële implicaties komen op tafel.
- MRE doet in samenspraak met Enexis en TenneT haar huiswerk voor versnellen eventueel benodigde vergunningen Helmond-Zuid en Eindhoven-West.
- EZK, PNB, MRE en BPD werken samen om stikstof geen belemmering te laten zijn in deze crisisaanpak. Contacten o.a. i.r.t. ervaringen haven Rotterdam worden uitgewisseld.
- Alle partijen m.u.v. Rijk bezien mogelijkheid om (waar mogelijk gezamenlijk) via EP te lobbyen voor toevoeging batterijen en gasturbines aan EU-voorstel.

Updates en (vervolg)acties o.b.v. vorige actielijst:

- EZK heeft afgelopen woensdag akkoord stas op bevoegd gezag EZK voor verbinding Oss-Wijchen i.h.k.v. 380 kV-station Wijchen. TenneT pakt nu door op de haalbaarheidsstudie.
- BPD heeft contact gehad met 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e heeft de eerste ronde voor het maatschappelijk prioriteren, congestieverzachter en sensitieve industrie gemist. Enexis bevestigt dat de aanvraag inmiddels binnen is; de beoordeling wordt voorgelegd aan de ACM.
- MRE koppelt terug over eerste beelden analyse gevolgen woningbouwopgave. Zo'n 17% van de regionale woningbouwopgave ligt in de twee 'code rood'-gebieden. Ruim 50% van de woningbouwopgave ligt in de kritieke stroomnetten (incl. 'code rood'-gebieden) en 15% van de woningbouw ligt in gebieden waar TenneT langdurig geen capaciteit kan leveren. In totaal gaat het om bijna 75.000 woningen t/m 2036. Samen goed voor 75% van de woningbouwopgave in de MRE. MRE zal deze inzichten met VRO delen en opgave benadrukken bij werkbezoek M BZK/VRO op 18 mei.